

Перелік проблемних питань щодо діяльності органів місцевого самоврядування у сфері освіти в умовах воєнного стану

1. Недостатність коштів для виплати заробітних плат педпрацівникам у зв'язку із зменшення обсягу освітньої субвенції на 10,8 млрд грн або на 10% (постанова КМУ № 401 від 01.04.2022).

1.1. Коштів недостатньо для виплат доплат та надбавок педагогічним працівникам у повному обсязі.

Пропозиції: Внести зміни до деяких постанов Кабінету Міністрів України, що регулюють питання встановлення надбавок і доплат, щодо унормування питань оплати праці педагогічних працівників закладів освіти з урахуванням зменшеного обсягу освітньої субвенції та зменшити розміри надбавок і доплат педагогічним працівникам закладів освіти (класне керівництво, перевірку навчальних робіт тощо), а також дозволити керівникам закладів середньої освіти вносити зміни до тарифікації педпрацівників з метою коригування різних видів виплат і надбавок, які в умовах воєнного стану не в змозі виконувати педагогічні працівники (завідування кабінетами, перевірка зошитів тощо).

1.2. Нестача коштів освітньої субвенції для організації поділу класу на групи. При формуванні мережі класів на наступний навчальний рік, зокрема у великих містах орієнтуються на розрахункову кількість учнів, яка використовується у формулі освітньої субвенції (це 28 осіб). При такій кількості учнів у класі обов'язковим є поділ на групи при вивченні окремих предметів. Коштів на поділ класів на групи не вистачало й раніше, а у зв'язку з тим, що зменшили обсяги освітньої субвенції усім громадам, через повномасштабну російську агресію – тим більше не вистачатиме.

Пропозиції: переглянути і внести зміни до формули освітньої субвенції, збільшивши коефіцієнт поділу класу на групи, або внести зміни у нормативи щодо поділу класу на групи при вивченні окремих предметів.

2. Відсутність коштів у місцевих бюджетах на соціальні гарантії працівникам освіти встановлені державою на час дії воєнного стану.

Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану» від 15 березня 2022 року № 2126-IX гарантує всім працівникам освіти збереження середнього заробітку.

Це 1) призводить до додаткових видатків, які не компенсуються державою, на оплату заміни працівників, які відсутні; 2) ставить у нерівні умови тих хто, залишився на місцях, та тих, хто залишив своє робоче місце і не виконує/ виконує не в повному обсязі посадові обов'язки

Пропозиції: Змінити в абзаці третьому частини першої статті 57¹ Закону України "Про освіту" слова "середнього заробітку" словами "часткове збереження оплати праці на рівні мінімальної заробітної плати за рахунок додаткової дотації з

державного бюджету місцевим бюджетам, якщо працівники вимушено не виконують посадові обов'язки".

3. Руйнування освітньої інфраструктури через активні воєнні дії РФ проти України:

Органи місцевого самоврядування мають здійснити низку заходів щодо:

- відновлення будівель закладів освіти, придбання шкільних автобусів, значна частина яких була використана для потреб військових або територіальної оборони і втрачена, або не підлягає ремонту;
- організації навчання у дві зміни;
- організації харчування для значно більшого контингенту учнів;
- ремонту пошкоджених будівель закладів освіти;
- заміну зіпсованого майна закладів освіти.

Пропозиції: передбачити відповідні кошти на відновлення шкільної інфраструктури, шкільних автобусів, навчального та іншого обладнання закладів освіти як з державного бюджету так і з міжнародних програм фінансової допомоги Україні. Внести зміни до Закону України «Про повну загальну середню освіту» щодо спрощення процедури реорганізації і трансформації освітньої мережі.

4. У громадах, де не ведуться активні воєнні дії і які прийняли до себе велику кількість внутрішніх переселенців, виникає необхідність :

- працевлаштування вчителів та забезпечення їх житлом;
- прийняття до закладу освіти великої кількості учнів з числа внутрішніх переселенців.

Пропозиції: передбачити фінансування через державний бюджет або міжнародну допомогу будівництва житла для вчителів. Внести зміни до положення про дистанційне навчання, передбачити особливості наповнюваності класів у період воєнного стану.

5. Відсутність у закладах освіти бомбосховищ, або інших типів укриттів.

З нового навчального року тільки ті заклади освіти запрацюють в офлайн режимі, які мають бомбосховища або інші типи укриттів. Таких закладів в Україні незначна кількість. У місцевих бюджетах немає коштів на будівництво чи облаштування укриття на території закладів освіти.

Пропозиції: Передбачити відповідні державні програми для будівництва чи облаштування укриття на території закладів освіти.

6. Школи закривають через невиконання приписів ДСНС щодо невідповідності вимогам пожежної безпеки.

Органи місцевого самоврядування не мають можливості виконати приписи ДСНС, які проводились до початку повномасштабного воєнного вторгнення РФ

на територію України через різке зменшення дохідної частини місцевих бюджетів. Передбачена у 2022 році субвенція на пожежну безпеку не надійшла до громад і закладів, у зв'язку із вилученням усіх субвенцій, окрім освітньої, на забезпечення обороноздатності України. Але безпека учнів не повинна залежати від спроможності місцевих бюджетів, особливо у такий час, як сьогодні.

Пропозиції: Заходи з пожежної безпеки мають фінансуватися з державного бюджету і надходити цільовим призначенням на всі заклади освіти, для чого необхідно передбачити відповідні кошти з державного бюджету, або з міжнародних програм фінансової допомоги Україні.

7. Організація дистанційного навчання у наступному навчальному році через воєнний стан ускладнюється

7.1.- у зв'язку з тим, що органи місцевого самоврядування не можуть здійснити оплату інтернету через обмеження встановлені постановою КМУ № 590 від 9 червня 2021 р. (із змінами)

7.2. – у зв'язку з втратою даних про досягнення учнів

Пропозиції: Внести відповідні зміни до постанови КМУ № 590 від 9 червня 2021р., якими передбачити можливість здійснювати оплату інтернет послуг.

Запровадити електронні журнали у кожній школі, онлайн сховище для них та доступ до даних, у разі потреби, іншим закладам освіти.

8. Немає можливості підготуватись до опалювального сезону і забезпечити роботу шкільних автобусів до початку нового навчального року, через те, що казначейство не пропускає платежів на закупівлю паливно-мастильних матеріалів, які необхідні для організації підвезення учнів до шкіл, а також твердого палива, в тому числі дров, для котелень закладів освіти та інших матеріалів, необхідних для підготовки роботи закладів до опалювального сезону.

Пропозиції: внести відповідні зміни до постанови КМУ № 590 від 9 червня 2021 р., якими передбачити можливість здійснювати оплату з підготовки котелень закладів освіти до роботи в опалювальному сезоні, а також паливно-мастильних матеріалів для шкільних автобусів.

9. У місцевих бюджетах недостатньо коштів для виплати зарплати працівникам дошкільних та позашкільних закладів а також допоміжному персоналу шкіл.

Пропозиції: надати субвенції місцевим бюджетам для покриття зазначених потреб з державного чи обласного бюджетів або передбачити у порядку використання залишків освітньої субвенції можливість спрямування коштів на виплату зарплати працівникам освіти.

10. Проблеми освіти окупованих територій

10.1. Випускники окупованих у 2022 років території України не змогли підтвердити участь у НМТ (національний мультипредметний тест) через відключення агресором інтернету на цих територіях, добратися до пунктів тестування вони фізично не можуть, тому не зможуть вступити до закладу вищої освіти.

Пропозиції: передбачити окремий механізм вступу для учнів окупованих територій, що застосовуватиметься під час вступної компанії 2022 року, і який забезпечуватиме спрощений онлайн-вступ для дітей окупованих територій (за наявності свідоцтва про здобуття загальної середньої освіти, без проходження НМТ і продовження навчання таких студентів за умови успішно зданої першої сесії)

10.2. Життя керівників місцевих органів управління освітою, директорів шкіл у тих громадах, що опинилися в окупації, перебуває в небезпеці.

Агресор рф змушує керівників закладів освіти в порушення українського законодавства, виходити на роботу, схиляючи таким чином до співпраці. Ігнорування вимог агресора наражає освітян на загрозу для життя. Виїхати з окупованої території немає можливості, «зелені коридори» не влаштовані, або не працюють.

Пропозиції: щоб убезпечити життя освітян, прийняти зміни до законодавства про колабораціонізм, якими не вважати роботу освітян на тимчасово окупованих територіях України, співпрацею з окупантами, якщо українська сторона не забезпечила безпечний вихід з цих територій та якщо освітяни не брали активну участь в агітації окупаційного режиму.

10.3. Нормативна наповнюваність класів. Не прив'язувати розподіл субвенції до 27-28 учнів у класі. Окуповані території не зможуть забезпечити таку наповнюваність.

Пропозиції: передбачити для території в окупації, або тих, які були в окупації меншу наповнюваність класів у формулі освітньої субвенції.

10.4. Працівники садочків, позашкільних закладів, майстри виробничого навчання отримують зарплату з місцевого бюджету. Економіка окупованого міста вмирає щодня. Може так статися, що ці освітяни залишаться без коштів в найближчі місяці.

Пропозиції: передбачити для працівників закладів освіти окупованих територій кошти у держбюджеті у разі неможливості виплати з місцевого.